

Persinformatie, 9 december 2009

Pilots financiële educatie in het onderwijs najaar 2009

Basisvisie financiële educatie in de praktijk

Op initiatief van Platform CentiQ, Wijzer in geldzaken ontwikkelde SLO, nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling, samen met Sardes en CITO een leerplankader voor financiële educatie in het onderwijs, geïntegreerd in bestaande vakken. Financiële educatie richt zich op leerlingen van 8 tot 18 jaar, in primair onderwijs, speciaal (voortgezet) onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs. Voorjaar 2009 zijn leerdoelen op financieel gebied vastgesteld voor verschillende leeftijdsgroepen en opleidingsniveaus. Bij het opstellen van deze Basisvisie Financiële Educatie is gebruik gemaakt van de uitkomsten uit onderzoek van CentiQ naar het financieel inzicht van 8-18jarigen en gegevens van verschillende partners in het platform, waaronder Nibud.

Wat jongeren moeten kennen en kunnen

De Basisvisie Financiële Educatie gaat uit van verankering van financieel onderwijs in bestaande vakken. Er zijn leerdoelen vastgesteld voor verschillende leeftijdsgroepen en schooltypen. Daarbij gaat het om wat jongeren van een bepaalde leeftijd moeten kennen en kunnen op financieel gebied.

Voorbeelden van leerdoelen voor een kind vanaf 8 jaar:

- moet weten wat munteenheden zijn, wat sparen en lenen is
- moet geld kunnen tellen en kleine producten kunnen afrekenen in een winkel en weten om te gaan met wisselgeld.
- Moet keuzes kunnen maken met zakgeld en kunnen sparen voor een duurder product in de toekomst.
- Moet op die leeftijd (misleidende) reclame weten te herkennen.

Voorbeeld van leerdoelen voor een 13 jarige uit de onderbouw VMBO:

- kent het verschil tussen giraal en contact geld en weet hoe dit gebruikt wordt.
- weet waar geld vandaan komt (inkomen) en weet waar geld naartoe gaat (uitgaven).
- onderscheidt financiële risico's
- kan persoonlijke, passende financiële keuzes maken
- kan budgetteren
- regelt eigen bankzaken
- overziet de financiële gevolgen van zijn uitgaven.

Financieel onderwijs verankerd in bestaande vakken

Het leerplankader voorziet in integratie van financiële educatie in vakken als economie en wiskunde, maar bijvoorbeeld ook maatschappijleer en burgerschapsvorming. Het gaat niet alleen om kennis en inzicht van financiële begrippen, maar ook om motivatie, vaardigheden en bewustzijn.

Specifieke aandachtsvelden zijn kennis van financiële producten, bewust consumeren, zorgen voor voldoende inkomen, het voorkomen van problematische schulden en het aanpassen van financieel gedrag aan veranderende levensomstandigheden.

Van plan naar praktijk

Aan de hand van de vastgestelde leerdoelen zijn bestaande les- en leermiddelen geïnventariseerd, geanalyseerd en beschreven. Deze leermiddelen zijn via het Leermiddelenplein van SLO beschikbaar voor het onderwijs. Ook materialen van derden kunnen worden ingezet. Zoals van bijvoorbeeld het Nibud, de AFM, het Geldmuseum, kredietbanken en het ministerie van SZW.

Najaar 2009 worden op een 20-tal scholen in het land pilots gehouden in het primair onderwijs, het speciaal onderwijs en op vmbo-scholen. Doel is na te gaan welke manier van financiële educatie het beste werkt en aansluit bij de verschillende leeftijdsgroepen en onderwijstypen. Dit zal uiteindelijk leiden tot een Handreiking voor scholen, die in 2010 breed richting scholen en leraren wordt uitgezet. Scholen en docenten die financiële educatie structureel willen integreren in hun lesaanbod en schoolbeleid, zullen extra steun krijgen.

SLO begeleidt en evalueert samen met Sardes 15 projecten, respectievelijk 5 in het primair onderwijs (regio Utrecht), 5 in het speciaal voortgezet onderwijs (Rotterdam) en 5 op het vmbo (regio Limburg). De projecten zijn heel divers van aard en opzet en zijn vooral gericht op het aanleren van vaardigheden.

Hiernaast loopt op vijf vmbo-scholen in de regio Nijmegen een specifieke pilot met lesmateriaal van Codename Future onder de titel 'Geld Genoeg?'. Dit materiaal wordt getest omdat het hier gaat om een innovatieve manier van lesgeven waarbij gebruik wordt gemaakt van digitaal lesmateriaal en multimedia. Studenten van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN) die worden opgeleid tot leraar economie begeleiden dit project en evalueren het lesmateriaal.

Lesmateriaal 'Geld genoeg?'

Het project 'Geld Genoeg?' omvat vier lessen en geeft jongeren inzicht in alles wat te maken heeft met financiën. Het gaat om het aanleren van vaardigheden om de juiste keuzes te kunnen maken bij financiële beslissingen. Het digitale lesmateriaal kan zowel projectmatig als tijdens de gewone lessen worden ingezet en sluit aan bij de methoden, kerndoelen en eindtermen (OCW) en het leerplankader (SLO). Hierbij wordt gebruik gemaakt van de meest gebruikte methoden van de uitgevers en andere bronnen zoals Kennisnet en het NIBUD en informatie van de banken.

Codename Future ondersteunt scholen, docenten en jongeren bij het project in de klas. Door de jongeren een actieve rol te geven en uit te dagen zelf plannen te bedenken voor hun of andermans wensen, krijgen zij een beter inzicht in hun financiën, kunnen beter plannen en leren denken in transacties. Door de jongeren hun dromen ook nog als Young Reporter (www.youngreporters.nl) te laten weergeven, kunnen ze hun plannen op een Youtube-achtige manier presenteren aan de buitenwereld. Dat vergroot het bewustwordingsproces, bevordert de betrokkenheid en heeft een groter leereffect.

Rapport Basisvisie Financiële Educatie

In het rapport 'Basisvisie Financiële Educatie: Leerplankader voor ontwikkeling en implementatie' worden de leerdoelen voor financiële educatie uiteengezet. Het rapport kan als leidraad dienen voor leerkrachten, opleiders en andere aanbieders van educatief materiaal, zoals uitgevers, banken en financiële instellingen. Het is gratis te downloaden via de website: www.wijzeringeldzaken.nl/onderwijs.

Wijzer in geldzaken

Over CentiQ, Wijzer in geldzaken

CentiQ, Wijzer in geldzaken (www.wijzeringeldzaken.nl) vertegenwoordigt 45 organisaties die hun krachten bundelen om de consument 'wijzer in geldzaken' te maken. Zij zetten zich in om het financiële inzicht van de Nederlanders te vergroten, zodat consumenten beter in staat zijn financiële beslissingen te nemen. Platform CentiQ, Wijzer in geldzaken is een initiatief van het ministerie van Financiën, waarin partners uit de financiële sector, de overheid, onderwijs-, voorlichtings- en consumentenorganisaties en de wetenschap samenwerken.

Mededeling aan redacties (niet voor publicatie)

Meer informatie:

CentiQ, Wijzer in geldzaken, Henriëtte Raap-Scheele communicatieadviseur, tel. 070 3428360 of GSM 06-18304510, email: h.s.raap@minfin.nl